

BENCION DRUTIN

ur. 1931; Stołpie

Miejsce i czas wydarzeń	Chełm, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Chełm, II wojna światowa, rodzina Grzesiuków, Rosjanie, Niemcy, ukrywanie się u rodziny Grzesiuków, kryjówka, koniec wojny, opuszczenie kryjówki, ocaleni Żydzi

Zakończenie wojny i opuszczenie kryjówki

Gdy Armia Czerwona była już blisko Chełma, słyszeliśmy artylerię w nocy, [wtedy] było cicho, to mogliśmy usłyszeć [więcej]. Jednej nocy słyszeliśmy konie maszerujące po szosie, później dowiedzieliśmy się, że to byli partyzanci. Nad ranem słyszeliśmy karabin maszynowy i rozmowy po rosyjsku, nasza matka [myślała], że zostaniemy uratowani. Wtedy Grzesiuk nie dał nam wyjść, powiedział, [że] on obawia się każdego sąsiada, nie wie czy sąsiad nie przyjdzie i zabije go [za to, że] uratował Żydów. On się obawiał o nas [i] powiedział: „Gdy wy wyjdziecie, to może ktoś was złapie i później zapyta kto was schował. Jeżeli powiecie, że ja, to później przyjdą zabijają mnie i was.”

Po tygodniu [od zakończenia wojny] wyszliśmy [z ukrycia], była noc, [a] nam wydawało się, że jest jasno, bo nasze oczy były przyzwyczajone do ciemności. [Kiedy] ktoś do nas [mówił], to wydawało nam się, że krzyczy. Prawie dwa lata siedzieliśmy i rozmawialiśmy po cichu, szeptaliśmy.

[Mieszkaliśmy] w Chełmie jeszcze jakieś półtorej roku, nie powiedzieliśmy nikomu, że nas Grzesiuk uratował.

[Przed wojną] połowa Chełma [to] byli Żydzi, połowa Polacy. W całym Chełmie został jeden człowiek, [który został] uratowany w mieście, ludzie [też] uratowali kilka [osób] na wsiach, blisko Chełma. Było jakieś dwadzieścia osób, [które] pracowało u gestapo i żandarmerii, byli [to] krawcy, fryzjerzy, Niemcy ich trzymali dla swojej wygody. Gdy [Niemcy] dostali rozkaz, żeby opuścić [miasto], to szukali tych Żydów, żeby ich zabić. Oni się schowali [w kopalni kredy], Niemcy nie mieli [zbyt dużo] czasu [żeby] ich szukać i tak oni uratowali się.

Data i miejsce nagrania	2009-09-22, Ramat ha-Szaron
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marzena Baum
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"